

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ 1914–1939 РОКІВ

- 28 червня 1914 року* – В Сараєво сербський студент Гаврило Принцип убиває спадкоємця престолу Австро-Угорської монархії ерцгерцога Франца Фердинанда Габсбурга та його дружину Софію. Монархія оголошує війну Сербії. Це стало початком Першої світової війни.
- 6 серпня 1914 року* – Австро-Угорщина оголосила війну Росії.
- 25 вересня 1914 року* – Російські царські війська перейшли через Ужоцький перевал.
- 27 січня 1915 року* – Чергове вторгнення російських військ у Карпатський регіон.
- 15 червня 1915 року* – Воєнний генерал-губернатор Галичини граф Г. О. Бобринський підписав у Львові обов’язкове для виконання оголошення про примусову висилку у Волинську губернію всіх чоловіків у віці від 18 до 50 років тих районів Галичини, з яких наступали російські війська, аби унеможливити їхню мобілізацію до австро-угорської армії.
- 6 листопада 1916 року* – У Відні проголошено указ імператора Австро-Угорщини Франца Йосифа про автономію Галичини.
- 21 листопада 1916 року* – Помирає Імператор Австро-Угорщини Франц Йосиф I. Спадкоємцем став ерцгерцог Карл: як цісар Австрії – Карл I, як король Угорщини – Карл IV.
- 15 березня 1917 року* – Микола II зрікся престолу. Створено Тимчасовий уряд Росії.
- 7–8 листопада 1917 року* – У російському Петрограді (Ленінград, Санкт-Петербург) розпочалося збройне повстання більшовиків. Створюється перший радянський уряд – Рада Народних Комісарів – на чолі з В. І. Леніним.
- 8 січня 1918 року* – Президент США Вудро Вільсон проголосив умови мирного договору з «14 пунктів».
- 10 січня 1918 року* – Початок мирних переговорів у Брест-Литовську.
- 8 квітня 1918 року* – У Римі зібрався Конгрес поневолених народів Австро-Угорщини, представники яких заявили про небажання жити далі в складі монархії і вимагали державної самостійності.
- 23 липня 1918 року* – У м. Гомстед у Сполучених Штатах Америки створена Американська Народна Рада Угро-Русинів. Рада доручила адвокату Григорію Жатковичу скласти меморандум і сформулювати основну мету організації.
- 16 жовтня 1918 року* – Маніфест імператора Карла IV про наміри перетворення «двоєдиної держави» на багатонаціональну федерацію.
- 21–22 жовтня 1918 року* – У Вашингтоні Президент США Вудро Вільсон прийняв делегацію Американської Народної Ради Угро-Русинів і провів переговори з адвокатом Григорієм Жатковичем.
- 23 жовтня 1918 року* – Американська Народна Рада Угро-Русинів стала членом «Середньоевропейської демократичної ліги», яку очолював Т. Г. Масарик.
- 24–26 жовтня 1918 року* – У Філадельфії від імені Американської Народної Ради Угро-Русинів Г. Жаткович підписав Декларацію, яка сформулювала спільну мету незалежних центральноєвропейських народів.
- 28 жовтня 1918 року* – В Празі проголошено утворення Чехословацької Республіки.
- 30 жовтня 1918 року* – В м. Мартин Словацька Народна Рада виступила за приєднання до Чехословацької Республіки.

- 31 жовтня 1918 року – Відбулася буржуазно-демократична революція в Угорщині (т. зв. «революція айстр»).
- 3 листопада 1918 року – В м. Падуї Австро-Угорська монархія уклала перемир'я з державами Антанти.
- 6 листопада 1918 року – В Ужгороді так звана «Рада угорських рутенів», куди увійшли переважно священики греко-католицької церкви та окремі представники інтелігенції (голова О. Сабов, секретар А. Волошин), ухвалила рішення про цілісність Угорщини і програму розвитку Закарпаття в її складі із забезпеченням прав «нашого угорорусского народа».
- 8 листопада 1918 року – Жителі Ясіня і навколишніх сіл прийняли рішення про приєднання Гуцульщини до України. Утворення Гуцульської Народної Ради.
- 12 листопада 1918 року – Американська Народна Рада Угро-Русинів у м. Скрантон проголосувала за приєднання споконвічних руських територій – Спіш, Шариш, Земплин, Абауй, Гемер, Боршод, Унг, Угоча, Берег, Мараморош – до Чехословаччини, з «широкими автономними правами».
- 13 листопада 1918 року – Григорій Жаткович у Вашингтоні передав Т. Г. Масаріку протокол Скрантонської резолюції. Імператор Карл IV у Еккартзау оголосив про зречення з престолу; 1 березня 1920 року регентом Угорщини став Міклош Горті.
- 16 листопада 1918 року – Проголошення Угорської Народної Республіки. «Угорщина – незалежна від інших країн самостійна Народна Республіка».
- 1 грудня 1918 року – Угорський уряд призначив Ореста Сабова – урядового комісара Ужанської жупи – урядовим комісаром Будапештського урядового комісаріату, створеного для «підготовки практичного впровадження права на самовизначення угорсько-рутенського народу, з повноваженнями на території проживання руського населення в жупах Мараморош, Угоча, Берег, Унг, Земплин, Шариш, Спіш, Абауй-Торна».
- 10 грудня 1918 року – В Будапешті проводиться нарада з руськими представниками з проекту автономії Руської Крайни.
- 22 грудня 1918 року – Угорські війська ввійшли в Ясіня.
- 25 грудня 1918 року – Уряд графа Міхая Каройі оприлюднив Народний Закон № X від 21 грудня 1918 року (проголошено територіальну автономію для русинів Угорщини під назвою Руська Крайна з центром у Мукачеві).
- 29 грудня 1918 року – Урядового комісара руських справ Ореста Сабова призначили міністром Руської Крайни в уряді графа Міхая Каройі.
- Січень-березень 1919 року – Румунська армія захоплює північно-східне Закарпаття.
- 3 січня 1919 року – Губернатором Руської Крайни угорський уряд призначив Августина Штефана.
- 3 січня 1919 року – В Станіславі Сесія УНР прийняла «Ухвалу про злуку Західно-Української Народної Республіки з Українською Народною Республікою».
- 8 січня 1919 року – На загальних зборах жителів Ясіня і навколишніх сіл проголошено самостійну й незалежну Гуцульську Республіку.
- 12 січня 1919 року – На цей момент чехословацькі війська захопила західні території до річки Уж, у тому числі й Ужгород, куди ввійшов 31-ий полк під командуванням італійського полковника Амедео Чіаффі.

- 18 січня 1919 року* – Відкриття Паризької мирної конференції, скликаної державами-переможцями у Першій світовій війні для створення мирних договорів із переможеними країнами. Від імені чехословацького уряду присутні Едвард Бенеш і Карел Крамар, котрі для представництва Закарпаття запросили від американських русинів Григорія Жатковича, Юлія Гардоша та Антона Бескида – голову Пряшівської Руської Народної Ради. Бенеш і Крамарж у чехословацьких справах внесли 11 подань, із них одне стосувалося «угорських русинів». Чехословацькі претензії щодо територій, де проживали русини, базувалися на посиланнях на національні принципи.
- 21 січня 1919 року* – В Хусті Всенародні збори закарпатських українців ухвалили рішення про воз'єднання комітатів Мараморош, Угоча, Берег, Унг, Земплин, Шаріш, Спіш, Абауйторна (Закарпаття) з Соборною Україною.
- 22 січня 1919 року* – Директорія Української Народної Ради в Києві видала Універсал про затвердження злуки Наддніпрянської Української Народної Республіки та Західноукраїнської Народної Республіки (Галичина, Буковина та Угорська Русь) в Українську Народну Республіку.
- 19 лютого 1919 року* – Призначений чехословацькою владою управитель жупи Унг Ладислав Мойс займає свою посаду.
- 12 березня 1919 року* – На Паризькій мирній конференції учасниками переговорів було схвально прийнято до відома чехословацькі вимоги, в тому числі і щодо Закарпаття.
- 21 березня 1919 року* – Проголошення радянської влади в Угорщині. У Будапешті утворюється новий уряд – Революційна Урядова Рада, яка проголосила Угорську Радянську Республіку. Народним комісаром Руської Країни з 24 березня стає Августин Штефан.
- 16 квітня 1919 року* – Румунська армія, а з *23 квітня 1919 року* і чехословацька армія починають окупацію території Закарпаття, яка ще належала до Угорщини.
- 29 квітня 1919 року* – Чехословацька і румунська окупація поклала край радянській владі в регіоні (проіснувала 40 днів, з 21 березня 1919 року).
- 8 травня 1919 року* – В окупованому Чехословаччиною Ужгороді Пряшівська, Ужгородська і Хустська Руські Народні Ради на своєму спільному засіданні утворили Центральну Руську Народну Раду (голова – Антон Бескид). Рада проголосила «добровільне» приєднання до Чехословаччини.
- 6 червня 1919 року* – Французький генерал Едмунд Еннок ввів воєнну адміністрацію на територіях, які контролюються його військами, в тому числі і на Закарпатті.
- 11 червня 1919 року* – На Паризькій мирній конференції затвердили остаточну демаркаційну лінію чехословацько-угорського кордону.
- 13 червня 1919 року* – Прем'єр-міністр Франції Г. Б. Клемансо, він же голова Паризької мирної конференції повідомив нотою нові кордони Угорщини, котрі на півночі і сході збігаються із майбутніми Тріанонськими кордонами.
- 19 червня 1919 року* – Версальський мирний договір країн Антанти й Німеччини. За договором Німеччина втратила сьому частину території, дванадцятую частину населення і позбавлялася всіх колоній.

- 29 липня 1919 року – За дорученням чехословацького уряду до Ужгорода прибув Ян Брейха із завданням організувати цивільне управління.
- 12 серпня 1919 року – Г. Жаткович направив Центральній Руській Народній Раді попередньо завізований президентом Чехословаччини лист, у якому повідомлялося: «... чехословацький уряд призначив мене управителем автономної Директорії».
- 20 серпня 1919 року – В Ужгороді Ян Брейха вступив на посаду управителя цивільної адміністрації краю.
- 10 вересня 1919 року – За Сен-Жерменським мирним договором з Австрією припинила своє існування колишня Австро-Угорська монархія. Згідно із статтями 10–13 цього договору Чехословаччина зобов'язувалася «встановити територію русинів на південь від Карпат у кордонах, визначених головними союзниками і дружніми державами, як автономну одиницю в рамках Чехословацької держави, із найвищим ступенем самоуправи, який тільки можливий при збереженні єдності Чехословацької держави».
- 1 жовтня 1919 року – Французький генерал Едмунд Еннок стає главою військової адміністрації всієї Підкарпатської Русі.
- 8 листопада 1919 року – За підписами Е. Еннока та Я. Брейхи виходить Генеральний Статут устрою та урядування Підкарпатської Русі.
- 10 листопада 1919 року – Призначено Автономну Директорію Підкарпатської Русі під головуванням Григорія Жатковича. Територія поділяється на чотири жупи: Ужгородську, Мукачівську, Берегівську і Марамороську.
- Кінець грудня 1919 року – Генерала Марі Паріса призначено новим главою військової адміністрації Підкарпатської Русі замість від'їжджаючого Едмонда Еннока.
- 18 січня 1920 року – У Женеві розпочала свою діяльність Ліга Націй.
- 19 лютого 1920 року – Автономна Директорія Підкарпатської Русі подала у відставку.
- 24 лютого – 30 березня 1920 року – Румунська армія залишила територію Закарпаття.
- 29 лютого 1920 року – Прийнято Чехословацьку Конституцію (опубліковано в офіційному зводі законів під № 121) та її складову частину – Закон про мову (№ 122, § 6 якого стосується Підкарпатської Русі). Конституція євреїв визнає окремою національністю. У законі про вибори (№ 123) Підкарпатська Русь визначається як 23 виборчий округ Чехословацької Республіки.
- 18, 25 квітня 1920 року – Перші загальні вибори в чехословацькі Національні збори і сенат. Населення Підкарпатської Русі не бере участі у виборах у зв'язку з тим, що частина території ще знаходиться під румунською окупацією.
- 26 квітня 1920 року – Прийнято урядову постанову № 356 про зміни до Генерального Статуту. Цивільного адміністратора було позбавлено права здійснювати місцеву виконавчу владу. Замість адміністратора вводилась посада губернатора Підкарпатської Русі. Яна Брейху звільнили з посади управителя цивільного управління.
- 5 травня 1920 року – Президент Т. Г. Масарик призначив тимчасово («до скликання Сойму») Григорія Жатковича губернатором Підкарпатської Русі.

- 4 червня 1920 року* – У палаці Великий Тріанон у Версалі підписали мирний договір з Угорщиною. Територія Угорщини зменшилася з 283 тисяч км² до 93 тисяч км², а населення – з 18,2 мільйона до 7,6 мільйона. Спеціальним параграфом (48) Тріанонського мирного договору зазначалося: «Угорщина визнає, як уже вирішили держави, союзні і об'єднані, повну незалежність Чехословацької держави, до неї ж включену автономну територію Південнокарпатських русинів».
- 30 серпня 1920 року* – Румунські війська покинули Ясіня і, водночас, усю територію Підкарпатської Русі.
- Серпень 1920 – червень 1921 років* – Чехословаччина, Югославія і Румунія уклали двосторонні оборонні союзницькі угоди, створивши цим малу Антанту, яка забезпечувала спільний виступ проти Габсбурзької реставрації та угорських ревізіоністських претензій.
- 30 жовтня 1920 року* – В Ужгороді відкрився перший кінотеатр.
- 15 лютого 1921 року* – Проведено загальнодержавний перепис населення. Чисельність населення Підкарпатської Русі – 612.442 жителі.
- 17 березня 1921 року* – Губернатор Підкарпатської Русі Григорій Жаткович подав у відставку.
- Початок травня 1921 року* – У Празі прийнято відставку Г. Жатковича.
- 17 травня 1921 року* – Екс-губернатор Григорій Жаткович офіційно попрощався з Ужгородом. Ведення поточних справ передано заступнику губернатора Петру Еренфельду.
- 20 липня 1921 року* – Відбувається перше засідання Руської Земельної Ради – дорадчого органу Підкарпатського земельного управління. Приймається рішення: у рівнинних місцевостях із колишніх поміщицьких володінь восени розпочати виділення земельних ділянок, куди поселятимуться бідні руські сім'ї.
- 27 липня 1921 року* – У Ризі підписано договір між УСРР і РСФРР, з одного боку, та Угорщиною – з іншого, «Про обмін військовополоненими і цивільними інтернованими».
- 15 жовтня 1921 року* – З цього часу на підставі Постанови міністра внутрішніх справ Чехословаччини від 26 серпня 1921 року вступає в силу новий адміністративний поділ, відповідного до якого Підкарпатська Русь складається з трьох адміністративних одиниць – Ужанської, Березької та Марамороської жуп.
- 29 жовтня 1922 року* – В Ужгород прибув французький генерал Паскаль Каstellла – новий військовий командуючий Підкарпатської Русі (наступник генерала Марі Паріса).
- 30 грудня 1922 року* – Утворився Союз Радянських Соціалістичних Республік (СРСР).
- 25 квітня 1923 року* – Почав діяти перший автобусний маршрут між Ужгородом та Мукачевом.
- 7 серпня 1923 року* – Прийнята урядова постанова № 171 (опублікована 18 серпня 1921 року), яка тимчасово регулювала правовий статус підкарпатських населених пунктів (розширила сферу дії закону № 75 від 31 січня 1919 року про сільські вибори в Словаччині). Ужгород та Мукачево залишалися містами

- з власними магістратами з безпосереднім підпорядкуванням жупі, тоді як Берегово стало селищем.
- 18 листопада 1923 року* – У результаті переговорів, проведених між Празьким урядом і Карпаторуською республіканською земледільською партією губернатором Підкарпатської Русі призначили одного з членів партійного керівництва – Антона Бескида. Віце-губернатором став міністерський радник Антонін Розсипал.
- 14 грудня 1923 року* – В Ужгороді на раді із земельних наділів проголосували за те, щоб «Притисянські землі від Батьова до Марамороша [...] віддати чехословакам».
- 7 січня 1924 року* – Вийшла постанова уряду під № 18, яка врегулювала порядок парламентських виборів на Підкарпатській Русі.
- 16 лютого 1924 року* – Парламентські вибори призначені на 16 березня 1924 року.
- 16 березня 1924 року* – У Підкарпатській Русі проводяться перші парламентські вибори (Чехословацькі довибори). Депутатами парламенту обрали: Йосипа Гаті, Йосипа Камінського, Ендре Корлата, Івана Куртяка, Івана Мондока, Яроміра Нечаса, Андрія Гагатка, Емануїла Шафранка, Василя Щерецького, Миколу Сидоряка. Сенаторами стали: Іван Боднар, Ендре Чегі, Ференц Егрі, Бейла Рішко.
- 15 квітня 1925 року* – Вступив у силу так званий малий шкільний закон, який проголошував: «Звільняються від обов’язкового вивчення релігії позаконфесійні учні, або учні, котрі належать до позазаконних конфесій. Але можуть не відвідувати уроки з релігії і учні, які звільнені від таких уроків на підставі поданих ними індивідуальних прохань».
- Із 1 вересня 1925 року* – Міністерство національної оборони об’єднало військове командування Словаччини і Підкарпатської Русі. В подальшому штаб західного командування знаходиться в м. Братислава, а східного – в Кошице. у Підкарпатській Русі дислокується 12-а дивізія, командувачем якої призначений генерал Лев Прхала.
- 16 жовтня 1925 року* – Розпущено чехословацький парламент і призначено нові парламентські вибори.
- 15 листопада 1925 року* – У Чехословаччині проведено дострокові парламентські вибори. Від Підкарпатської Русі депутатами парламенту стали: Йосип Гаті, Андрій Гагатко, Іван Куртяк, Ендре Корлат, Франтішек Кралік, Іван Мондок, Яромір Нечас, Кирил Прокоп, Августин Штефан, Микола Сидоряк, Августин Волошин. Сенаторами стали: Іван Боднар, Ференц Егрі, Кирил Рещук.
- 4 лютого 1926 року* – Вийшло розпорядження про механізм виконання Закону про мови від 29 лютого 1920 року. В інтерпретації закарпатських політичних партій розпорядження трактувало руську мову як «мову нацменшини», в той час як вона повинна мати рівні права з державною мовою. В березні за підписами усіх депутатів від Підкарпатської Русі в парламент подано депутатський запит, у якому критикується лютневе мовне розпорядження.
- Березень 1926 року* – В Ужгороді ввели в експлуатацію перший автомобіль швидкої допомоги.

- 4 червня 1926 року* – Видано урядовий Указ № 84 про об'єднання трьох жуп Підкарпатської Русі (Ужанської, Березької, Марамороської).
- 10 червня 1926 року* – Усіма депутатами парламенту від Підкарпатської Русі зроблено спільну заяву проти реорганізації території краю в наджупу, оскільки вважають це новою, черговою відстрочкою надання автономії.
- 1 липня 1926 року* – На Підкарпатській Русі введено в дію земський устрій (стала об'єднаною «наджупою») з центром у м. Мукачево.
- 2 липня 1926 року* – Видано урядовий Указ № 106, який врегулював функціонування місцевих адміністративних органів у межах об'єднаної жупи.
- 19 січня 1927 року* – В Ужгороді проведено мітинг протесту проти «перенесення столиці Підкарпатської Русі в Мукачево».
- 14 березня 1927 року* – Населення Мукачева вимагає на народних зборах надати місту статус столиці краю.
- 5–27 липня 1927 року* – В Ужгороді провели першу Промислову виставку Підкарпатської Русі, в якій взяли участь більш ніж 600 чехословацьких, польських, румунських, німецьких, угорських, швейцарських, бельгійських учасників.
- 14 липня 1927 року* – Празький парламент проголосував за Закон (№ 125) про реформу адміністративного управління.
- 1 грудня 1927 року* – Підписано угоду, згідно з якою домінія Ракоці-Шенборнів перейшла у власність французько-швейцарського акціонерного товариства «Біньон», що дало початок роботі АТ «Латориця».
- 1927 рік* – Прийнято Закон № 117, який визначає циган як асоціальних громадян та обмежує їх персональну свободу.
- Лютий 1928 року* – На маршруті Ужгород–Мукачево–Берегово ввели в експлуатацію перші державні автобуси. До цього часу ця галузь пасажирських перевезень була в приватних руках.
- 28 червня 1928 року* – Прийнято урядовий Указ № 93, що визначав межі районів, а також урядові Укази № 95 та № 96, що змінювали компетенцію адміністративних органів Підкарпатській Русі.
- 1 липня 1928 року* – В Чехословаччині введено в дію прийнятий 14 липня 1927 року Закон № 125 про адміністративну реформу. Підкарпатська Русь стає провінцією з адміністративно-територіальним устроєм подібно до інших провінцій Республіки. Центр краю – м. Ужгород.
- 1 серпня 1928 року* – Віце-губернатора Антоніна Розсипала призначено на посаду земського президента Підкарпатської Русі.
- 27 жовтня 1929 року* – Проведено загальнодержавні парламентські вибори. Депутати від Підкарпатської Русі: Андрій Бродій, Юлій Гуснай, Карой Гоккі, Іван Куртяк, Кирил Прокоп, Василь Щерецький, Микола Сидоряк, Пал Терек, Йосиф Заяц. Сенаторами обрані: Едмунд Бачинський, Іларіон Цурканович, Ендре Корлат, Іван Локота (Прокоп).
- 18 грудня 1929 року* – Прийнятий урядовий Указ № 186, який змінював повноваження державних адміністративних органів на Підкарпатській Русі. Наступним урядовим Указом № 187 окремі повноваження міністерств були передані адміністрації земського президента.
- Липень 1930 року* – В Мукачеві вперше відбувся показ озвученого фільму.

- 1 грудня 1930 року* – Проведено перепис населення в Чехословаччині. На Підкарпатській Русі нараховано 734.315 чоловік.
- 4 листопада 1931 року* – Губернатор Підкарпатської Русі Антон Бескид заявив: «Умови автономії наповнились на всі сто відсотків. Однак сумнівно, що автономію можна впровадити на всі сто відсотків вже зараз. Автономія переважно є справою еволюції».
- 8 листопада 1931 року* – В Братиславі створили Чехословацьке угорське науково-літературно-мистецьке товариство (Академію Масарика).
- 1932 рік* – За даними офіційної статистики, 53 населені пункти (11%) Підкарпатської Русі електрифіковано.
- 15 червня 1933 року* – Помер губернатор Підкарпатської Русі Антон Бескид.
- Початок липня 1933 року* – Постійні опади спричинили величезну повінь у басейні Тиси. Це була найбільша повінь за час між двома світовими війнами.
- Липень 1933 року* – Згідно з офіційним реєстром у Підкарпатській Русі зареєстровано 608 легкових автомобілів, 71 автобус, а всього в експлуатації знаходяться 1180 моторизованих транспортних засобів.
- 1 вересня 1934 року* – З цього дня радіостанція в м. Кошице щоденно виходить в ефір з одногодинною програмою про Підкарпатську Русь угорською та руською мовами.
- 15 лютого 1935 року* – Константина Грабаря призначено (третім) губернатором Підкарпатської Русі.
- 19 травня 1935 року* – Відбулися вибори до парламенту. Депутатами від Підкарпатської Русі стали: Олекса Борканюк, Андрій Бродій, Стефан Фенцик, Ендре Корлат, Пал Коссей, Хаїм Кугель, Іван Локота, Юлій Ревай, Пал Терек, Йосиф Заяц. Сенаторами стали: Едмунд Бачинський, Йозеф Балла, Юлій Фелдеші, Карой Гоккі, Василь Попович.
- 5 грудня 1936 року* – Прийнята урядова Постанова № 150 про зміну повноважень адміністрації земського президента та окружних адміністрацій на Підкарпатській Русі.
- 31 грудня 1936 року* – Згідно з рішенням Міністерства національної оборони вступив у силу новий військово-адміністративний поділ. На території держави дислокуються сім військових корпусів. Підкарпатська Русь належить до округу шостого військового корпусу з центром у м. Кошице.
- 1936 рік* – Швидкий поїзд, у складі якого є і вагон-ресторан, проходить відстань по маршруту Чоп–Будапешт за чотири з половиною години.
- 1 січня 1937 року* – Виходить на пенсію Антонін Розсипал, президент земської адміністрації Підкарпатської Русі. Його посаду залишають вільною у зв'язку зі «скорим уведенням автономії».
- 26 червня 1937 року* – Парламент проголосував за Закон № 172, який врегулював повноваження губернатора Підкарпатської Русі.
- 8 жовтня 1937 року* – Набрав чинності Закон № 172 від 1937 р. про повноваження губернатора Підкарпатської Русі, який чехословацька преса назвала фундаментом автономії краю.
- 1 грудня 1937 року* – В Мукачеві ввели в експлуатацію першу автоматичну телефонну станцію на Підкарпатській Русі.

- 12 березня 1938 року – Анексія Австрії Німеччиною, здійснена канцлером Німеччини Адольфом Гітлером (Аншлюс).
- 22 серпня 1938 року – Країни малої Антанти і Угорщина підписали Бледський договір про рівноправність в озброєнні та про становище угорської нацменшини.
- 29–30 вересня 1938 року – У Мюнхені глави держав і урядів, міністри закордонних справ Німеччини, Великобританії, Франції та Італії домовилися про приєднання до Німеччини чехословацьких територій, де переважно проживають німці. Додатковий протокол Мюнхенської угоди закликав зацікавлені держави до проведення двосторонніх переговорів із вирішення справ польської та угорської нацменшин у Чехословаччині.
- 30 вересня 1938 року – Колишній міністр внутрішніх справ Міклош Козма за дорученням Прем'єр-міністра Бейли Імреді і опираючись на генеральний штаб почав організацію добровільних диверсійних загонів («гвардія обідранців»). Підготовлені добровольці малими групами переходили чехословацький кордон, де здійснювали терористичні напади.
- 1–2 жовтня 1938 року – Польща в ультимативній формі вимагає передачу населених пунктів у Сілезії та Ораві, де в переважній більшості проживають поляки. Празький уряд вимоги ультиматуму задовольнив.
- 4 жовтня 1938 року – Івана Парканія (секретаря-радника президента республіки у справах русинів) призначено міністром у справах Підкарпатської Русі чехословацького уряду.
- 5 жовтня 1938 року – Керівник секретаріату Міністерства закордонних справ Угорщини Іштван Чакі у Варшаві провів переговори з міністром закордонних справ Йозефом Беком про захоплення Підкарпатської Русі в ході спільної військової операції.
- 6 жовтня 1938 року – Словацька Народна Партія Андрія Глінки в м. Жіліна проголосила автономію Словаччини. Утворена Друга Чехословацька Республіка.
- 7 жовтня 1938 року – Міністерство закордонних справ Німеччини заявило: Німеччина не зацікавлена в приєднанні Словаччини та Підкарпатської Русі до Угорщини і з воєнної точки зору заперечує створення спільного польсько-угорського кордону.
- 8 жовтня 1938 року – В Ужгороді Центральна Українська Народна Рада та Центральна Руська Народна Рада провели спільне засідання. З представників обох Народних Рад утворили Народну Раду Підкарпатської Русі, яка в першому своєму меморандумі заявила, що вважає себе єдиним законним представником руських територій, наділених правом самовизначення та самоврядування. Владу потрібно негайно передати автономному уряду.
- 9 жовтня 1938 року – Прем'єр-міністр Ян Сирови звільнив із посади губернатора Підкарпатської Русі Константина Грабаря, і призначив замість нього Івана Парканія.
- 9–13 жовтня 1938 року – Урядові делегації Чехословаччини та Угорщини в м. Комарно провели безрезультатні переговори з питань реалізації принципів Мюнхенського договору стосовно передачі угорських територій Південної Словаччини.

- 11 жовтня 1938 року – Рада міністрів Чехословаччини затвердила перший уряд (кабінет міністрів) Підкарпатської Русі. Андрій Бродій (Автономний земледільський союз) стає прем'єр-міністром.
- 15 жовтня 1938 року – Перше засідання автономного уряду Андрія Бродія.
- 18 жовтня 1938 року – Друге засідання автономного уряду Андрія Бродія.
- 22 жовтня 1938 року – Третє і останнє засідання автономного уряду Андрія Бродія.
- 26 жовтня 1938 року – Прем'єр-міністра краю Андрія Бродія заарештували за «державну зраду». Новим прем'єр-міністром стає Августин Волошин.
- 29 жовтня 1938 року – Уряд Августина Волошина заборонив діяльність усіх політичних партій краю.
- 2 листопада 1938 року – У Золотому кабінеті палацу Бельведер у Відні оголосили рішення третейського суду держав осі (Німеччини і Італії), так званого «Першого Віденського арбітражу». В складі чехословацької делегації був карпатсько-український прем'єр-міністр Августин Волошин. З території Підкарпатської Русі 1523 км² (21,1% чехословацької території) перейшло до Угорщини. Територія Підкарпатської Русі склала 11.094 км², населення – 552.124 жителі.
- 3 листопада 1938 року – Початок евакуації та перенесення столиці краю з Ужгорода до Хуста.
- 9 листопада 1938 року – Посол Угорщини у Варшаві передав міністру закордонних справ Йозефу Беку ноту міністра закордонних справ Калмана Каньо, в якій містилося прохання до польського уряду про допомогу в окупації Підкарпатської Русі. Польське Міністерство закордонних справ пообіцяло надати на допомогу лише вільні диверсійні загони добровольців.
- 9 листопада 1938 року – Установчі збори Організації Народної Оборони Карпатська Січ у Хусті (Головний командант Дмитро Климпуш).
- 11 листопада 1938 року – Міністр закордонних справ Г. Чіано повідомив послу Угорщини в Римі, що Італія з огляду на позицію Німеччини не схвалює намагання Угорщини захопити Підкарпатську Русь.
- 18 листопада 1938 року – В Будапешті, на позачерговому засіданні ради міністрів приймається рішення про військову операцію проти Підкарпатської Русі. Наступного дня посол Німеччини передає ноту свого уряду, в якій висловлює несхвальність такого плану.
- 19 листопада 1938 року – Прийнята чехословацька урядова Постанова за № 297, якою новим центром крайової адміністрації Підкарпатської Русі замість Ужгорода визначається Хуст.
- 21 листопада 1938 року – Німеччина та Італія направляють у Будапешт ноту, в якій виразили протест проти окупації Підкарпатської Русі. Позачергове засідання ради міністрів зупинило військову операцію проти краю.
- 22 листопада 1938 року – В Празі затвердили Конституційний Закон про автономію Підкарпатської Русі, на основі якого узаконено крайову автономію з правом мати свій уряд і Сойм (крайовий парламент) (опубліковано в офіційному зводі законів 16 грудня за № 328).
- 25 листопада 1938 року – Рішення уряду Карпатської України про запровадження української мови державною на території краю.

- 28 листопада 1938 року – Заява про лояльність православної церкви до Карпатської України на зустрічі прем'єр-міністра Августина Волошина і єпископа В. Раїча.
- Жовтень–листопад 1938 року – Польські нерегулярні групи під керівництвом кадрового офіцера польської армії Фелікса Анкерштейна в рамках операції «Лом» організували акції по дестабілізації ситуації в Карпатському регіоні.
- 4 грудня 1938 року – Перший з'їзд Карпатської Січі в Хусті, на якому було затверджено ідейно-організаційні основи організації.
- 17 грудня 1938 року – Видано розпорядження № 9.330/1938 п. м. (прем'єр-міністра) про «новий порядок функціонування адміністрації на звільненій Верхній Угорщині». Жупський поділ: жупа Унг (центр – Ужгород), жупи Берег і Угоча, які тимчасово об'єднані в єдину жупу (Берегово). Ужгород і Мукачево одержують статус міста безпосереднього жупського підпорядкування з власними магістратами.
- 30 грудня 1938 року – Рішення крайового уряду про офіційне вживання назви Карпатська Україна.
- 6 січня 1939 року – Вранці, у день зустрічі міністрів закордонних справ Польщі Йозефа Бека та Німеччини Йоахіма фон Ріббентропа, в Росвигові, на окраїні м. Мукачево відбувся збройний прикордонний інцидент між угорськими і чехословацькими військами («битва на Водохреща»), який отримав значний відгомін в європейській пресі.
- 12 січня 1939 року – Офіційне розпорядження Августина Волошина про проведення 12 лютого виборів до Союму Карпатської України.
- 13–14 січня 1939 року – Створення провладної політичної партії Українське Національне Об'єднання.
- 24 січня 1939 року – Сформовано центральний провід партії Українське Національне Об'єднання на чолі з Федором Реваєм.
- 12 лютого 1939 року – Відбулися вибори до Союму Карпатської України. Депутати Союму Карпатської України (усі обрані за виборчим списком партії УНО): Августин Волошин, Юліан Ревай, Юлій Бращайко, Михайло Бращайко, Іван Грига, Адальберт Довбак, Микола Долинай, Мілош Дрбах, Августин Дутка, Іван Ігнатко, Володимир Комаринський, Іван Качала, Василь Климпуш, Степан Клочурак, Василь Лацанич, Микола Мандзюк, Михайло Марущак, Леонід Романюк, Григорій Мойш, Дмитро Німчук, Антон-Ернест Ольдофреді, Юрій Пазуханич, Іван Перевузік, Петро Попович, Федір Ревай, Микола Різдорфер, Степан Росоха, Юрій Станинець, Василь Шобей, Августин Стефан, Кирило Феделеш, Михайло Тулик.
- 19 лютого 1939 року – Другий з'їзд Карпатської Січі в Хусті.
- 24 лютого 1939 року – Угорщина приєдналася до антикомінтернівського пакту. У відповідь на це Радянський Союз заявив, що підтримуватиме зв'язок з Угорщиною тільки опосередковано, через треті країни.
- 2 березня 1939 року – Випущено поштову марку «Карпатська Україна».
- 10 березня 1939 року – В Будапешті, на засіданні ради міністрів прийняли рішення про те, що у разі проголошення незалежності Словаччини та вторгнення

- німецьких військ на територію Чехословаччини, угорська армія окупує Карпатську Україну навіть у тому разі, якщо німці на це не дадуть згоду.
- 12 березня 1939 року* – Канцлер Адольф Гітлер через посла Угорщини в Берліні повідомив угорський уряд, що незалежність Словаччини він визнає, але Карпатсько-Українському урядові таке визнання не надаватиме до 24-ої години. За цей час Угорщина може розв'язати русинське питання.
- 13 березня 1939 року* – Міністр закордонних справ Й. Бек у Варшавському сенаті заявив, що Польща підтримує територіальні претензії Угорщини до Карпатської України.
- 13–14 березня 1939 року* – Збройне протистояння карпатських січовиків чехословацьким військам у Хусті.
- 14 березня 1939 року* – Угорські війська під командуванням Алайоша Белді в ранкові години перейшли демаркаційну лінію. А пражський уряд прийняв ультиматум угорського уряду, який містив вимогу про виведення чеських військ із Карпатської України. Августин Волошин проголосив по радіо незалежність Карпатської України.
- 15 березня 1939 року* – У Хусті розпочав свою роботу перший і останній Сойм Карпатської України. Проведено шість засідань Сойму. Прийняття законів про незалежність Карпатської України, її символіку. Обрання Августина Волошина Президентом Карпатської України.
- 16 березня 1939 року* – Оголошено загальну мобілізацію в Карпатській Україні.
- 18 березня 1939 року* – В Будапешті під головуванням Прем'єр-міністра Пала Телекі розпочинається нарада по підготовці Підкарпатського самоврядування.
- 20 березня 1939 року* – Угорський уряд призначив греко-католицького каноніка Юлія Марину «урядовим комісаром щойно звільнених територій Підкарпаття з переважним проживанням русинського населення». Керівник військової адміністрації – Бейла Новакович. Згідно з доповіддю гонведського генерального штабу на 18-ту годину: «Сьогодні наші армійські корпуси просування завершили. Відбувається планомірна зачистка захоплених руських територій».